

Digitoitua ja digitaalisena syntynyttä : historian tutkimuksen lähdeaineistoja kirjastojen kokoelmissa

Historiallisen yhdistyksen
digitaaliarkistoseminaari, 14.11.2013

Jyrki Ilva, jyrki.ilva@helsinki.fi

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201311147356>

Digitoitua ja digitaalisena syntynyttä

- Kirjastot digitoineet kokoelmiinsa sisältyviä painettuja aineistoja
 - Monet aineistot vapaasti saatavilla
- Kansalliskirjaston yhteydessä toimiva FinELib hankkii koti- ja ulkomaisia maksullisia digitaalisia aineistoja kirjastojen käyttöön
- Digitoitujen aineistojen ohella kirjastoilla kokoelmissaan yhä enemmän myös digitaalisena syntyneitä aineistoja

Digitoituja aineistoja

- Digitoinnin kohteiden valintaan vaikuttavat monet tekijät, esim.
 - Aineiston huono kunto (säilytysnäkökulma)
 - Aineiston runsas käyttö
 - Kytkentä johonkin hankkeeseen tai rahoitukseen
 - Aineiston kulttuurinen tai tutkimuksellinen merkittävyys
 - Aineiston kieli
 - Aineistotyyppi
 - Aineiston tekijänoikeudellinen status
 - Aineiston näytettävyys

Doria Suomeksi Pää svenska In English

[Doria etusivu](#) > [Kansalliskirjasto](#) > [Kirjallisuuspankki](#) > [Teokset](#) > Näytä viite

[Hae](#) [Hakuohjeet](#)

☐ Tämä kokoelma ☐ Hae Doriasta

Kovan onnen lapsia: näytelmä kolmessa näytöksessä
Canth, Minna (1888)

Julkaisun pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:NBN-fi:fd2010-00000621>

 Nimi: cover.jpg
Koko: 155.7Kt
Formaatti: JPEG image
[Avaa tiedosto](#)

 Nimi: Kovan_onnen_lapsi ...
Koko: 20.05Mt
Formaatti: PDF
[Avaa tiedosto](#)

Nimeke: Kovan onnen lapsia: näytelmä kolmessa näytöksessä
Tekija: Canth, Minna [Teokset Kirjallisuuspankissa](#) | [Kirjailijan tiedot](#)
Päiväys: 1888
Avainsanat: 894.541

Tähän liittyviä artikkeleita

- **Majjala, Minna.** *Työhön ja voittoon!*. Minna Canthin kirjoitusprosessit ja Bergbom-Lukemattomat sivut : kirjallisuuden arkistot käytössä / Elsi Hyttinen ja Katri Kivlaak. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2010. S. 60-67
- **Kannila, Helle.** *Yhteiskuntamme kaunokirjailijan kuvaamana: Minna Canth ja Kovan onnen lapsia*. Opintotoveri. Helsinki. 1954 : 3, s. 44-46
- **Laurila, Vihtori.** *Minna Canth "Kovan onnen lasten" runoilijana*. Työväen joulualbumi. Helsinki. 1943, s. 44-50
- **Estlander, B.** *Den vandrande österbottningen*. Nya Argus. Helsingfors. 14(1921) : 5, s. 45-48
- **Söderhjelm, Werner.** *Minna Canth Kovan onnen lapsia (Det hårda ödet barn)*. Utklipp om böcker. Helsingfors : Söderström, 1920.30-40
[Hae lisää viitteitä Artosta](#)

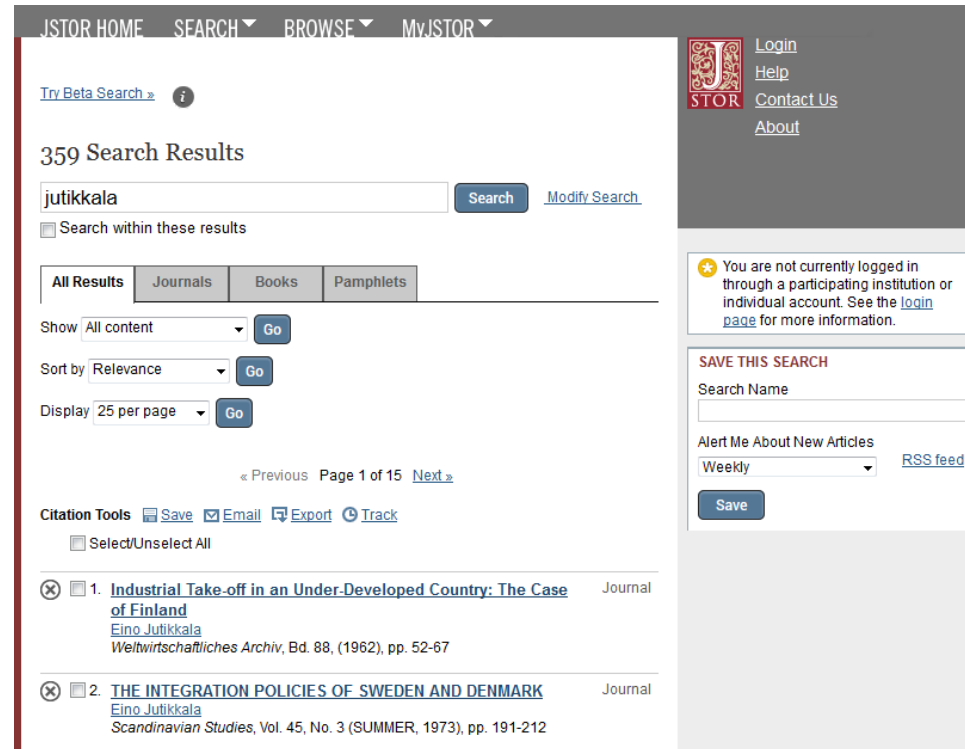
Sela kokoelmaa

- [Nimekkeet](#)
- [Tekijät](#)
- [Julkaisuajat](#)
- [Asiasanat](#)

Esimerkki maksullisesta aineistosta: JSTOR

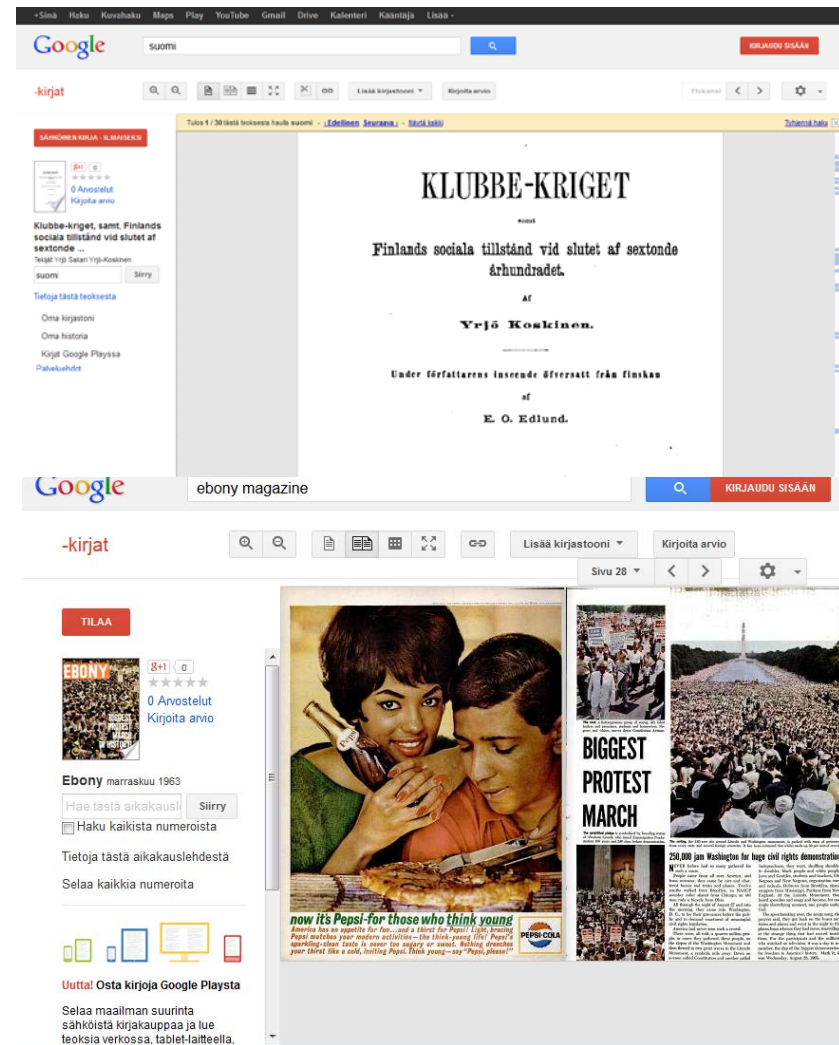
- <http://www.jstor.org>
- Amerikkalainen tieteellisten lehtien vuosikertoihin erikoistunut palvelu
- Vanhimmat vuosikerrat (->1923) vapaasti verkossa, uudemmat maksullisia
- Voi tehdä hakuja aineiston kuvailutiedoista ja tunnistetusta tekstistä
- Luettavissa kuvatiedostoina (digitaalinen faksimile)

The screenshot shows the JSTOR website interface. At the top, there are navigation links: JSTOR HOME, SEARCH, BROWSE, and MyJSTOR. Below these, there's a search bar with the text 'jutikkala' and a 'Search' button. To the right of the search bar is a 'Modify Search' link. Below the search bar, there's a checkbox for 'Search within these results'. Underneath, there are tabs for 'All Results', 'Journals', 'Books', and 'Pamphlets'. Below the tabs, there are three dropdown menus: 'Show' (set to 'All content'), 'Sort by' (set to 'Relevance'), and 'Display' (set to '25 per page'). Each dropdown has a 'Go' button next to it. Below these menus, there's a pagination link: '« Previous Page 1 of 15 Next »'. Underneath the pagination, there are 'Citation Tools' with links for 'Save', 'Email', 'Export', and 'Track'. Below the citation tools, there's a checkbox for 'Select/Unselect All'. The search results are listed below, with two results visible. The first result is '1. Industrial Take-off in an Under-Developed Country: The Case of Finland' by Eino Jutikkala, from 'Weltwirtschaftliches Archiv', Bd. 88, (1962), pp. 52-67. The second result is '2. THE INTEGRATION POLICIES OF SWEDEN AND DENMARK' by Eino Jutikkala, from 'Scandinavian Studies', Vol. 45, No. 3 (SUMMER, 1973), pp. 191-212. On the right side of the page, there's a 'JSTOR' logo and links for 'Login', 'Help', 'Contact Us', and 'About'. Below these, there's a message: 'You are not currently logged in through a participating institution or individual account. See the login page for more information.' Below the message, there's a 'SAVE THIS SEARCH' section with a 'Search Name' field and a 'Save' button. At the bottom of the right side, there's an 'Alert Me About New Articles' section with a 'Weekly' dropdown and an 'RSS feed' link.

Esimerkki: Google Books – kaikki maailman kirjallisuus digitaalisena?

- <http://books.google.com>
- Google digitoinut miljoonia teoksia (kirjoja ja lehtiä) yhteistyössä suurten yliopistokirjastojen kanssa
- Teosten sisällöstä voi tehdä hakuja ja monet niistä luettavissa verkossa
- Google pyrkinyt oikeudenhaltijoiden kanssa sopimukseen, joka antaisi sille laajat oikeudet teosten myyntiin ja levittämiseen
- Digitoidut aineistot myös kirjastoille, joilla rajoitettu käyttöoikeus:
<http://www.hathitrust.org/>

Kansalliskirjastossa päälinjana massadigitointi

- Kansalliskirjastolla digitointikeskus Mikkelissä
 - Kokoelmien massadigitointi: digitoidaan laajoja yhtenäisiä aineistoja
 - Tavoitteena kustannustehokkuus ja IT-järjestelmien hallittavuus
 - Yhtenäiset dokumentoidut prosessit, metadata, käyttöliittymät
- Haasteena riittävän pysyvän rahoituksen puuttuminen
 - Suurin osa digitoinnista tehty lyhytaikaisella projektirahoituksella, esim. vuosien 2009 ja 2010-11 elvytyshankkeet
 - Etenkin digitoitujen aineistojen jälkikäsittely vaatii paljon työvoimaa

Kansalliskirjasto ja digitoinnin päämäärät

- Kansalliskirjaston digitointipolitiikka (2010):
 - Tavoitteena kattavat digitaaliset kokoelmat ja digitaalisten sisältöjen kriittinen massa
 - ”Autenttiset ja luotettavat” digitoidut tallenteet tutkijoiden lähdeaineistoiksi
 - Auttaa painettujen teosten säilymistä
- Tavoitteena digitoitujen aineistojen mahdollisimman laaja käyttö ja uudelleenkäyttö
 - Tekijänoikeuslaki rajaa mahdollisuuksia
 - Tekijänoikeudesta vapaa materiaali vapaasti verkkoon
 - Muu materiaali käytettävissä vapaakappalekirjastojen työasemilla
- Tekijänoikeuden alaista materiaalia saataville maksullisina kokonaisuuksina?

Esimerkki: Historiallinen sanomalehtikirjasto (1)

- <http://digi.kansalliskirjasto.fi>
- Vuosituhannen vaihteesta lähtien digitoitu ja tuotu vapaaseen käyttöön kaikki suomalaiset sanomalehdet 1910-luvulle saakka
- Lisäksi digitoitu myös suurin osa aikakauslehdistä vuoteen 1944 asti
- Sataa vuotta nuoremmat lehdet käytettävissä ainoastaan vapaakappalekirjastoissa

Esimerkki: Historiallinen sanomalehtikirjasto (2)

- Digitoiduille aineistoille tehty tekstintunnistus (OCR)
- Tunnistetusta tekstistä voi tehdä sanahakuja
- Tekstintunnistus puutteellista; aineisto näytetään JSTOR:in tapaan kuvatiedostoina
- Sisältää niukasti metadataa

HISTORIALLINEN

Pääsivu Selailu **Haku**

Hakulause > Haun tulokset (1)

1 << < 1 2 3 4 > >>

i edelliset valtiopäivät
i epäkanjalit. Ei en-
nen työ, laitti rehelli-
soittavat Suomen pe-
distämistä, meidän h-
ja ajetusten, meidän
irrtomme ja opetusl-
ivat kanjalit; — ja
reet tätä työtä, ansoit-
i tiitteliuutta. Mutta
siinä tohden olleet kan-
... että ne paremmin ja
et ja tuoneet kuuluville
ja toimeet. Se tieto
ipaus on perustetama
än kannatettava, ja että
aan siten että siivertys
samaosa määräsä tar-
jonka laffitellisyys on
lonpoinain välille, fen-
tämä tieto valittiin
aati myöskin päätöflet
tta olivat joesäfin h-
nsa.
työ, jota täöfä fäätty-

Maan
fupietat
fet omi
hydyöw
toifet o
mautan
fien fu
oihin, pen
maamme taloudellisiin oloihin ja tulevaisuuteen.

†
Alexis Kiwi.

Kun mennyt vuosi vaihui hautausmaahan, sam-
mui eräs henti, joka kirkkaana, toivotuksena täh-
tenä oli loistanut kanjalisen elämäme taivaalla.
Viime vuoden viimeisenä päivänä joutui „Sean”
ja „Nummisuutarien” tunnettu tekijä, **Alexis**
Stenwall eli kirjailija-nimeltään **Alexis Kiwi**,
kuoleman omaksi, joka pelasti nerokkaan, mutta
fowa-onnisen runoilijan hänen syntänsä tohtalensa
kurjuudesta. Kuolema, jota muutoin kamotta-
wana mieraana olisi temmannut pois mahtavim-

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu Sanomalehdet Pienpainatheet Aikakauslehdet Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO Pikahaku Hae

Pääsivu Selailu **Haku** Tarkennettu haku Artikkelihakemisto Palaute

Hakulause > Haun tulokset

Näytä opasteet

Hakulause alexis stenwall

Päivämäärät alku (p.k.vvvv) - 31.12.1912 loppu (p.k.vvvv)

Järjestys Osuvuus

Hae Tyhjennä

Tulokset

Tulokset 1 - 10 / 500

1. (88) 03.01.1873 **Uusi Suometar** nro. 1 sivu 1

Viime »vuoden »viimeisenä päivänä joutui ?Leen” ja ?Nummisuutarien” tunnettu tekijä, » **Alexis Stenwall** eli kirjailija-nimeltään **Alexis Kiwi**, kuoleman omaksi, joka pelasti nerokkaan, mutta toima-onnisen... joka muutoin kumottamana mieraana olisi temmannut pois mahtavimman Suomen omakielisistä runoilijoista, oli nyt **Alexis Kiwi**...

Alexis Stenwallin elämänaika-
Seitsemäntoista tuoden iällä lähetettiin nuori **Alexis** kouluun Helsinkiin ja syksyllä w. 1857 suoritti hän ylioppilas-tutkinnon...
Edemmäksi ei Kiwi pyrkinyt opin tiellä; sillä **Stenwallin** luonto ei ollut taipumainen tieteelliseen tutkintoon; hänen rikas ja hehkuma mielenkuivutuksensa saati häntä...
Wuodesta 1865 oleskeli **Stenwall** Siuntion pitäjässä erään wanhan rouwas-ihmisen luona, jota, kunnioittaen hänen suurta runoilija-kykyänsä, tahtoi...

ja romaani **Seitsemän Weljestä**. Näistä
taifieta asetamme arvelematta etupäähen tuon
omitajien, oivallisen fomedian Nummifuntari
fetiä ihanan, taitellisen tähdellisyhtenä puolesta
merkittävän itämaisen näytelmän Lea, jota sen
ohjessa on faanut erityisen merkittävän ja rakkaana
on kiintynyt jolaisen Suomalaisen muistoon, sen
jälkeen kuin rouwa Naa toimitti sen päd-rolin
teaterin permannoilla. Suurta huomiota ansoit-
see myös romaani, **Seitsemän Weljestä**, waikka
harwasta kirjatrofista on niin paljon kiitetty
ja niin eriomäisiä mietteitä lausuttu kuin siitä.
Sen peri-aatteen siiverteliyhty, niinkuin myös
sen suuret anstot ihmisieluontien ja luonnon fu-
wauffen puolesta tähtyne jolaisen myöntää.
Vaitfi näitä paraita trofiaan on Kiwi luonut
monta muutakin, jolaisa jolaisoja hänen omiti-

Historiallinen sanomalehtikirjasto (3)

- Parhaillaan käynnissä olevassa [Kuvataalkoot-hankkeessa](#) kehitetään välineitä tekstintunnistuksen ja annotoinnin joukkoistamiseen

The screenshot displays the National Library Digital Collections (ALPHA) interface. The top navigation bar includes links for Frontpage, Newspapers, Ephemeris, Journals, and Other databases and online resources. A search bar is located on the right. The left sidebar contains filters for Hakusanat (Keywords), Avainsanat, paikat, tapahtumat (Subject, place, event), Tyypit (Types), Aihe (Topic), Nimekkeet (Titles), and Julkaisuaika (Publication date). The main content area shows a list of search results for historical newspapers. Each result includes a thumbnail image of the newspaper page, the title, the date, and the publication details. The results are as follows:

Thumbnail	Title	Date	Publication Details
	Kirkonrakennuksen urakkatarjous	17.09.1907	Kaleva no 215 Talous
	Rautatiedon tuotot lokakuulta 1863	12.11.1863	Suomen Julkisia Sanomia no 87 Talous
	Leo Tolstoi 80 vuotta	09.09.1908	Savon Sanomat no 101
	Sähkösanoma: Leo Tolstoi kuollut	19.11.1910	Pohjanmaa no 134
	Pohjoismaiden Osake-Pankki	29.04.1903	Kuopion Uutiset no 23
	Varatuomari Rudolf Jack'in asianajotoimisto	29.04.1903	Kuopion Uutiset no 23

Esimerkki: Fragmenta membranea

- <http://fragmenta.kansalliskirjasto.fi>
- Sisältää Kansalliskirjaston kokoelmista digitoituja keskiaikaisia pergamenttiframeentteja, jotka säilyneet tilikirjojen kansina
- Aineiston kuvailutiedot tuotettiin Tuomas Heikkilän vetämässä tutkimushankkeessa
- Käsikirjoitusten kohdalla automaattinen tekstintunnistus ei ole mahdollista – hakumahdollisuudet perustuvat kuvailutietoihin

FRAGMENTA MEMBRANEA

Homepage > Collection List

+ more options

browse by

The Fragmenta membranea collection

The Fragmenta membranea collection at the National library of Finland contains the vast majority of the remains of books written and used in the eastern parts of medieval Sweden, the Diocese of Turku. The Fragmenta membranea database contains 9,319 digitized parchment leaves meaning 18,638 pages which come from approximately 1,500 different medieval manuscripts.

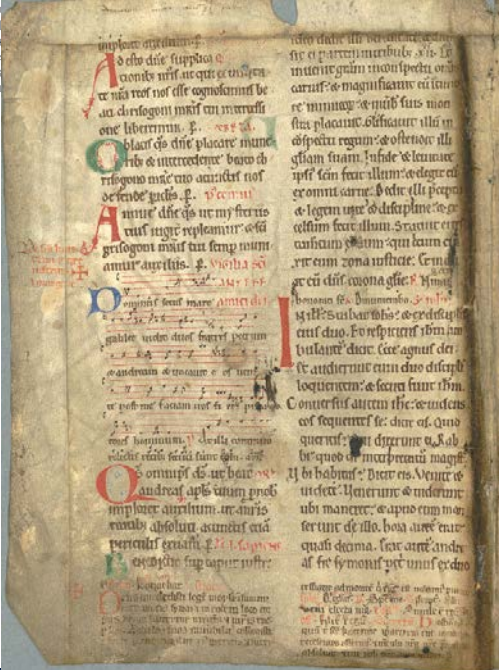
The leaves in the collection come from books that were confiscated by the authorities in the 16th and 17th centuries. These were then unbound and the loose leaves were reused by the bailiffs' account books. Because of this most of the leaves have not only medieval text but also 16th and 17th century text. The account books themselves were written in the 16th and 17th centuries. The account books themselves were written in the 16th and 17th centuries. The account books themselves were written in the 16th and 17th centuries.

>> Introductory article

Browse Collection

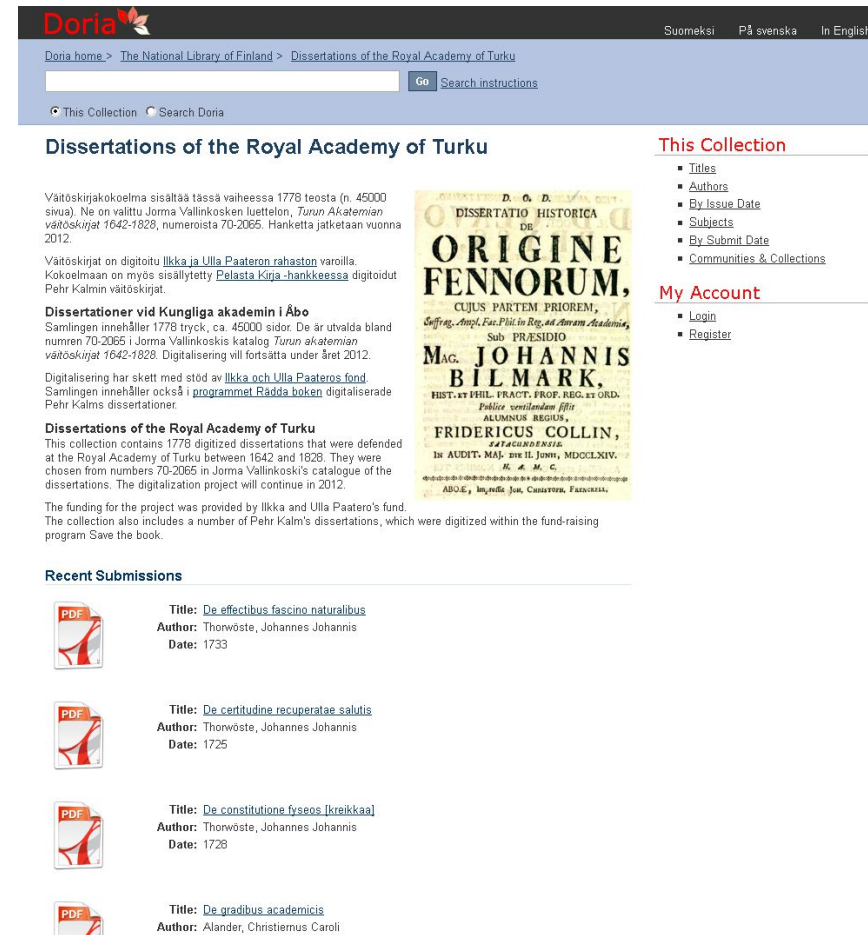
- Fragmenta membranea [1569]
 - F.m.I (Missalia) [369]
 - F.m.IIa (Gradualia) [129]
 - F.m.IIb (Lectionaria) [7]
 - F.m.III (Breviaria) [190]
 - F.m.IV (Antiphonaria) [203]
 - F.m.IVb [3]
 - F.m.Va (Biblia Sacra) [53]
 - F.m.Vb (Theologiae Auctores) [129]
 - F.m.Vc (Varia) [27]
 - F.m.VII (Varia liturgica & hagiographica) [137]
 - DIG (Luetteloimaton aineisto) [318]
 - Catalog [4]

doria-qa@helsinki.fi

Esimerkki: Turun akatemian väitöskirjat (1)

- <http://www.doria.fi/handle/10024/50699>
- Lähes 1800 Turun akatemian väitöskirjaa vuosilta 1642-1828 on digitoitu Ilkka ja Ulla Paateron rahaston varoilla
- Noin 40% kaikista, loput digitoidaan parin seuraavan vuoden aikana
- Merkittävä suomalaisen oppihistorian tutkimuksen lähdeaineisto
- Väitöskirjoihin liittyvät henkilöt linkitetty myös Yrjö Kotivuoren kokoaman [Ylioppilasmatrikkelin](#) tietoihin

Doria

Doria home > The National Library of Finland > Dissertations of the Royal Academy of Turku

Search instructions

This Collection Search Doria

Dissertations of the Royal Academy of Turku

Väitöskirjakokoelma sisältää tässä vaiheessa 1778 teosta (n. 45000 sivua). Ne on valittu Jorma Vallinkosken luettelosta, *Turun Akatemian väitöskirjat 1642-1828*, numeroista 70-2065. Hanketta jatketaan vuonna 2012.

Väitöskirjat on digitoitu Ilkka ja Ulla Paateron rahaston varoilla. Kokoelmaan on myös sisällytetty *Pelasta kirja -hankkeessa* digitoidut Pehr Kalmiin väitöskirjat.

Dissertationer vid Kungliga akademien i Åbo
Samlingen innehåller 1778 tryck, ca. 45000 sidor. De är utvalda bland numren 70-2065 i Jorma Vallinkoskis katalog *Turun akademian väitöskirjat 1642-1828*. Digitalisering vill fortsätta under året 2012.

Digitalisering har skett med stöd av Ilkka och Ulla Paateros fond. Samlingen innehåller också i programmet *Rädda boken* digitaliserade Pehr Kalms dissertationer.

Dissertations of the Royal Academy of Turku
This collection contains 1778 digitized dissertations that were defended at the Royal Academy of Turku between 1642 and 1828. They were chosen from numbers 70-2065 in Jorma Vallinkoski's catalogue of the dissertations. The digitalization project will continue in 2012.

The funding for the project was provided by Ilkka and Ulla Paatero's fund. The collection also includes a number of Pehr Kalm's dissertations, which were digitized within the fund-raising program *Save the book*.

This Collection

- Titles
- Authors
- By Issue Date
- Subjects
- By Submit Date
- Communities & Collections

My Account

- Login
- Register

Recent Submissions

	Title: De effectibus fascino naturalibus Author: Thorwöste, Johannes Johannis Date: 1733
	Title: De certitudine recuperatae salutis Author: Thorwöste, Johannes Johannis Date: 1725
	Title: De constitutione fyseos [kreikkaa] Author: Thorwöste, Johannes Johannis Date: 1728
	Title: De gradibus academicis Author: Alander, Christiernus Caroli

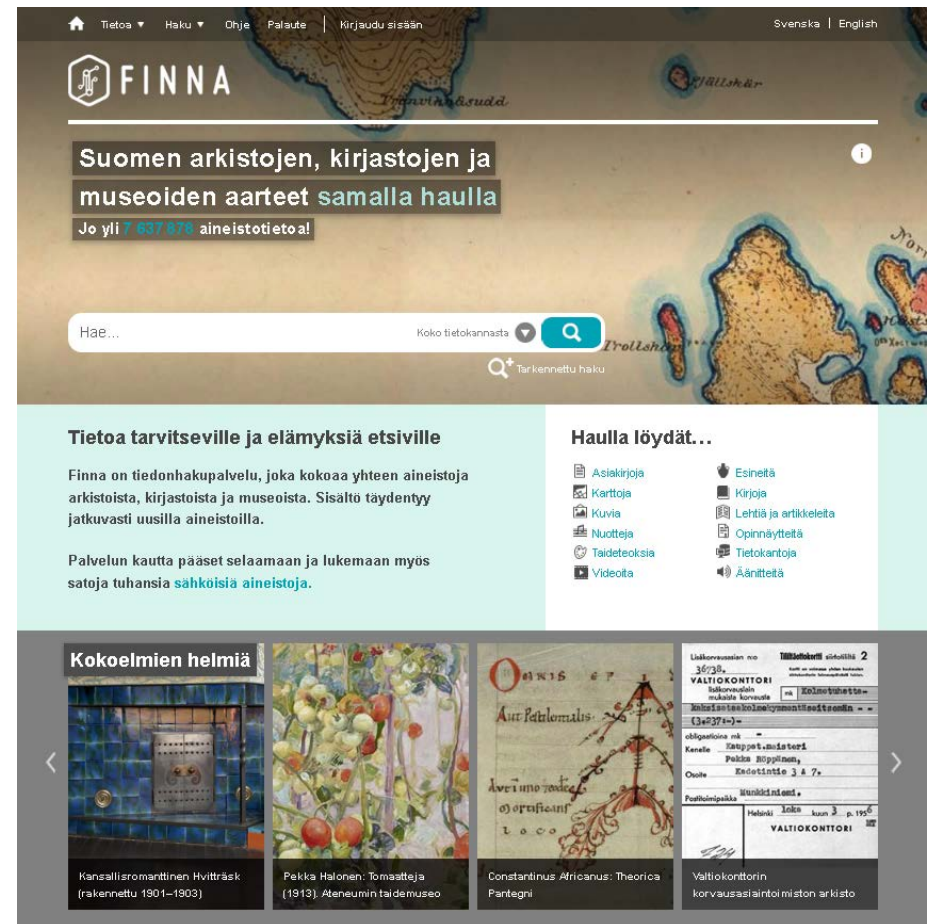
Esimerkki: Turun akatemian väitöskirjat (2)

Monthly download statistics

The entire DSpace / Kansalliskirjasto / Turun akatemian väitöskirjat	1 / 2013	2 / 2013	3 / 2013	4 / 2013	5 / 2013	6 / 2013	7 / 2013	8 / 2013	9 / 2013	10 / 2013	11 / 2013	Total
Ad capitis III. Esai. comm. 16. et 17	0	0	1	2	4	2	1	6	3	1	1	21
Ad doctrinam de philosophia practica imprimis summo bono civili, actionibus itidem humanis	1	3	3	6	31	3	1	2	3	1	1	55
Ad mineralogiam Fennicam momenta	3	1	2	2	2	1	1	2	4	2	1	21
Ad mineralogiam Fennicam momenta	5	2	4	2	1	1	3	3	3	2	1	27
Ad mineralogiam Fennicam momenta	0	0	2	2	2	3	0	2	4	0	2	17
Adumbratio florum	0	1	1	5	2	0	4	3	3	61	3	83
Adversariorum de avium nidis, ex observationibus in Tavastia collectis	1	2	1	6	2	2	0	2	4	0	0	20
Aequationum algebraicarum cujuscunque gradus radices rationales inveniendi methodus	3	2	1	5	3	1	0	2	1	0	0	18
Aetiologiae catarrhi primae lineae	5	0	4	1	3	1	2	5	4	1	1	27
Allmänna anmärckningar wid en krydd- och trä-gårds anläggande	2	2	1	3	2	2	3	2	4	8	0	29
Ambitio, seu perversus motivus excitandi juventutem ad culturam litterarum	3	3	0	4	1	2	0	1	2	0	2	18
Americanska näfverbåtar	1	1	1	1	1	6	4	3	4	3	1	26
Amicitia magnetis cum ferro	3	0	3	4	3	1	1	1	1	2	0	19
An Hunni sint Fennorum aborigines?	1	0	4	1	2	2	1	3	2	0	0	16
An Salomo idololatriae fuerit deditus	1	0	1	0	2	1	1	2	0	0	0	8
An Salomo idololatriae fuerit deditus?	2	0	3	7	1	2	2	2	3	0	1	23
An Svethia plures olim habuerit incolas, quam nostro aevo	1	1	4	0	4	1	2	0	2	0	0	15
An Svethia plures olim habuerit incolas, quam nostro aevo	0	1	2	6	2	1	1	1	1	0	0	15
An aqua in tubis capillaribus longioribus altius quam in brevioribus ascendat	3	0	3	2	7	2	1	1	3	1	0	23
An character gentium sit mutabilis?	0	0	1	2	1	1	1	2	2	0	0	10
An climata in mores gentium influant?	1	0	2	1	7	4	2	2	1	0	0	20
An climata influant religionem?	0	2	1	2	2	3	1	2	3	0	1	17
An felicitas reipublicae ex multitudine civium praecipue sit optimanda?	0	0	0	1	2	6	2	5	3	1	2	22

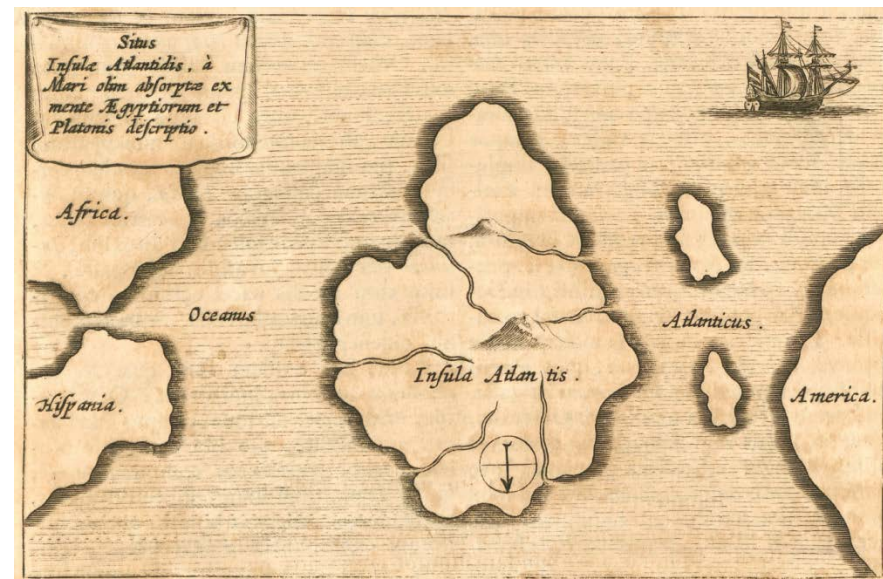
Aineistojen löydettävyyys: portaalit ja hakupalvelut, avoin kulttuuridata

- Erilaisia hakupalveluita ja näyteikkunoita rakenteilla
 - Finna (<http://www.finna.fi>)
 - Europeana (<http://www.europeana.eu>)
 - Digital Public Library of America (<http://dp.la>)
- Käytännössä Google on edelleen ylivoimaisesti tärkein reitti myös kulttuuriperintöaineistojen luo
- Open GLAM – pyrkimykset avata kulttuuriperintöaineistoja ja niiden kuvailutietoja

Digitoidut aineistot: mitä pitäisi muistaa?

- Ulkoista lähdekritiikkiä ei kannata unohtaa...
 - Metadatan laatu: onko digitoitu dokumentti se mikä sen väitetään olevan
 - Digitoinnin ja tekstintunnistuksen laatu
- Digitoidun aineiston valintaperiaatteet
 - Kattava aineisto, edustava otos, "rusinoita pullasta"?
- Dokumenttien informaationsäilytys vs. dokumentti fyysisenä esineenä
 - Alkuperäinen fyysinen esine saattaa kaikesta huolimatta tarjota sellaista informaatiota mikä ei välity digitaalisessa versiossa

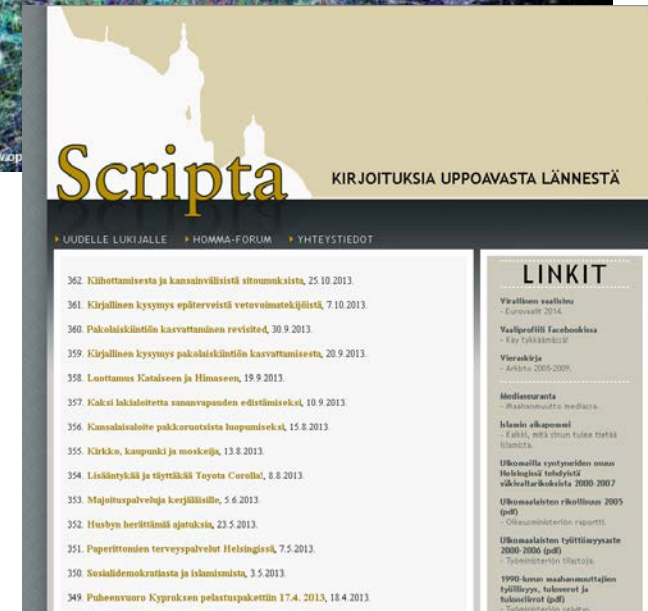
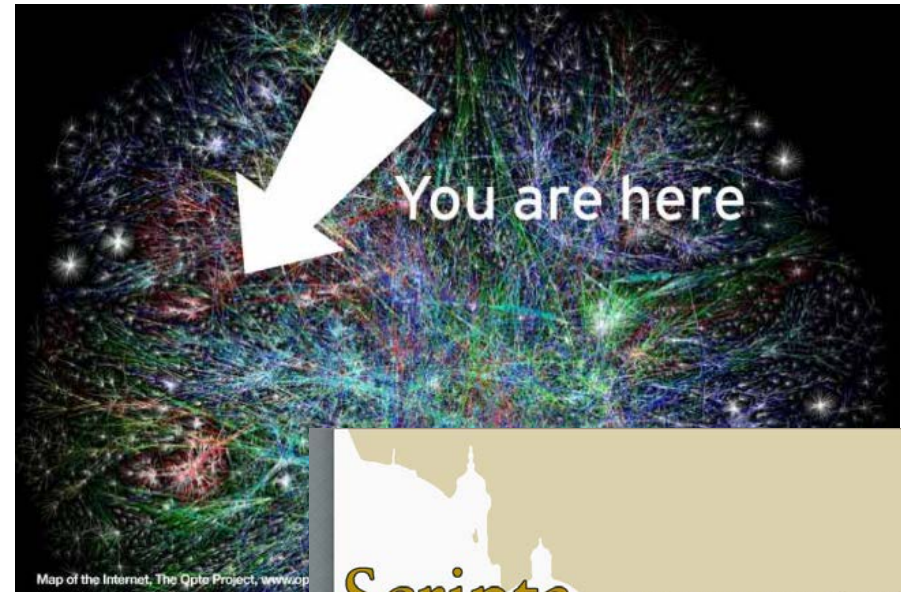
Digitaalisena syntynyttä

- Lähes kaikki nykyään julkaistavat materiaalit ovat ensin olemassa digitaalisessa muodossa
 - Osa välitetään digitaalisena, osa ei
 - Samaa digitaalisena syntynyttä sisältöä välitetään usein eri kanavissa
- Mielekästä kerätä jo alun perin talteen digitaalisessa muodossa pitkäaikaissäilytystä ja käyttöä varten
 - Esim. Brages Pressarkiv ja suomenruotsalaiset sanomalehdet
 - Kansalliskirjaston Comellus-hanke
 - E-kirjojen kerääminen vapaakappaleina

Internet ja arkistointi

- Yhä suurempi osa ihmisten arkipäiväisestä elämästä tapahtuu ainakin osittain verkossa
 - Monet aiemmin verkon ulkopuolella tapahtuneet asiat siirtyneet nopeasti verkkoon
 - Kokonaan uusia ilmiöitä joita ei ole aiemmin ollut olemassa
 - Uutiset ja mielipiteet leviävät nopeasti verkossa, samoin poliittinen propaganda
- Miten kaikki tämä verkkomaailmassa tapahtuva tai ainakin sinne dokumentoituva aktiivisuus on tulevien tutkijasukupolvien tavoitettavissa?

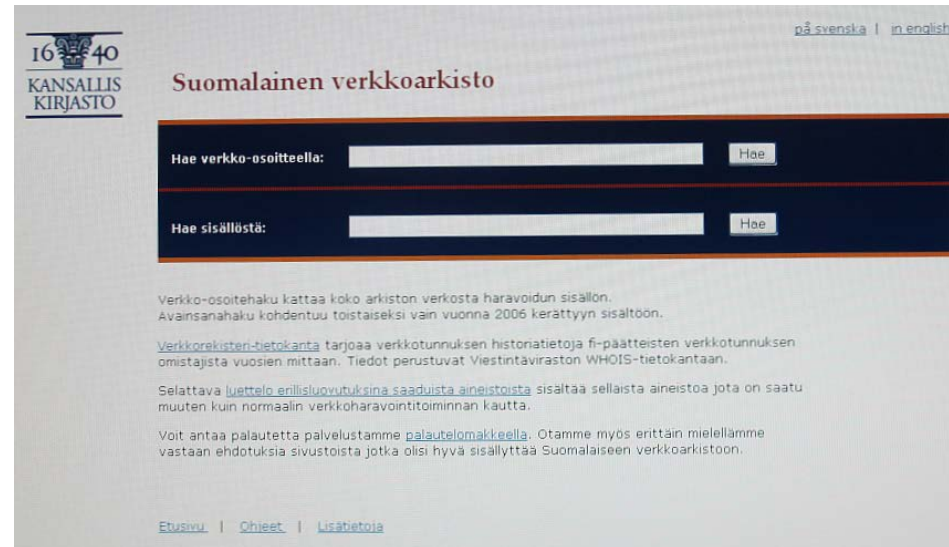

Wayback Machine (Internet Archive)

- Tunnetuinta globaalia verkkoarkistoa ylläpitää Internet Archive (<http://archive.org>)
 - Amerikkalaisen IT-miljonäärin Brewster Kahlen perustama
 - Vapaassa käytössä
- Internet Archiven Wayback Machine -käyttöliittymä sisältää vuodesta 1996 lähtien haravoituja verkkoaineistoja, joita voi hakea URL-osoitteen perusteella
- Internet Archivella ei selkeää julkista mandaattia tai rahoitusta
 - Toiminta perustuu USA:n tekijänoikeuslainsäädännön fair use -periaatteeseen

Suomalainen verkkoarkisto

- Kansalliskirjasto vastaa Suomessa julkaistujen tai suomalaiselle yleisölle suunnattujen verkkoaineistojen arkistoinnista
- Aineistoa kerätään sekä luovutuksina että haravoimalla
- Haravoitu aineisto kootaan Suomalaiseen verkkoarkistoon
 - Hyödyntää samoja teknisiä ratkaisuja kuin Wayback Machine
 - Hakuja mahdollista tehdä sekä URL:in perusteella että indeksoidusta sisällöstä

The screenshot shows the homepage of the Finnish National Library's website. In the top left corner is the logo of the National Library of Finland (Kansalliskirjasto), which includes the text '1640 KANSALLIS KIRJASTO'. In the top right corner, there are links for 'på svenska' and 'in english'. The main heading is 'Suomalainen verkkoarkisto'. Below this, there are two search bars. The first is labeled 'Hae verkko-osoitteella:' and the second is labeled 'Hae sisällöstä:'. Both search bars have a 'Hae' button next to them. Below the search bars, there is a paragraph of text explaining the scope of the archive and a link to the 'Verkkorekisteritietokanta'. There is also a section for 'Selattava luettelo enillisuovutuksina saaduista aineistoista' and a section for 'Voit antaa palautetta palvelustamme palautelomakkeella'. At the bottom, there are links for 'Etusivu', 'Ohjeet', and 'Lisätietoja'.

1640 KANSALLIS KIRJASTO

på svenska | in english

Suomalainen verkkoarkisto

Hae verkko-osoitteella:

Hae sisällöstä:

Verkko-osoitehaku kattaa koko arkiston verkosta haravoidun sisällön. Avainsanahaku kohdentuu toistaiseksi vain vuonna 2006 kerättyyn sisältöön.

[Verkkorekisteritietokanta](#) tarjoaa verkkotunnuksen historiatietoja fi-päätteisten verkkotunnuksen omistajista vuosien mittaan. Tiedot perustuvat Viestintäviraston WHOIS-tietokantaan.

Selattava [luettelo enillisuovutuksina saaduista aineistoista](#) sisältää sellaista aineistoa jota on saatu muuten kuin normaalin verkkoharavointitoiminnan kautta.

Voit antaa palautetta palvelustamme [palautelomakkeella](#). Otamme myös erittäin mielellämme vastaan ehdotuksia sivustoista jotka olisi hyvä sisällyttää Suomalaiseen verkkoarkistoon.

[Etusivu](#) | [Ohjeet](#) | [Lisätietoja](#)

Rajoituksia

- Verkkoarkiston aineistot käytettävissä ainoastaan vapaakappalekirjastoissa ja KAVA:ssa erillisiltä työasemilta
- Verkon kautta käytettävissä vain verkkoarkiston hakemisto, <http://verkkoarkisto.kansalliskirjasto.fi/>
- Tiukat käyttörajoitukset haittaavat oleellisesti aineiston tutkimuskäyttöä (esim. tiedon louhinta)
- Verkkoarkiston sisältämä aineisto alkaa vuodesta 2006

Esimerkkejä verkkoarkistoinnin haasteista : Verkon globaali luonne

- Yhä suurempi osa suomalaisten tuottamista ja suomalaisille suunnatuista aineistoista muunmaalaisilla palvelimilla
- Suomalaisten aineistojen löytäminen ja poimiminen talteen vaikeaa
- Koti- ja ulkomaiset aineistot linkittyvät toisiinsa moniin eri tavoin: ”suomalaisten” aineistojen suodattaminen erikseen rikkoo verkon perusluonteen

Esimerkkejä verkkoarkistoinnin haasteista : aidatut puutarhat (1)

- Avoimen Internetin rinnalle kehittynyt erilaisia kaupallisia palveluita, joihin syntynyt/siirtynyt paljon sisältöä
 - Perustuvat usein sosiaalisten verkostojen rakentamiseen, sisältöjen käyttöoikeus rajattu tietylle käyttäjäjoukolle
 - Käyttöoikeudeltaan rajatun aineiston haravoiminen verkkoarkistoihin käytännössä vaikeaa tai jopa mahdotonta
- Esim. Facebook kieltää robots.txt-tiedostossaan sivujensa haravoiminnan, minkä takia julkisiakaan Facebook-sivuja ei löydy Internet Archivesta

<http://www.facebook.com/>

Latest

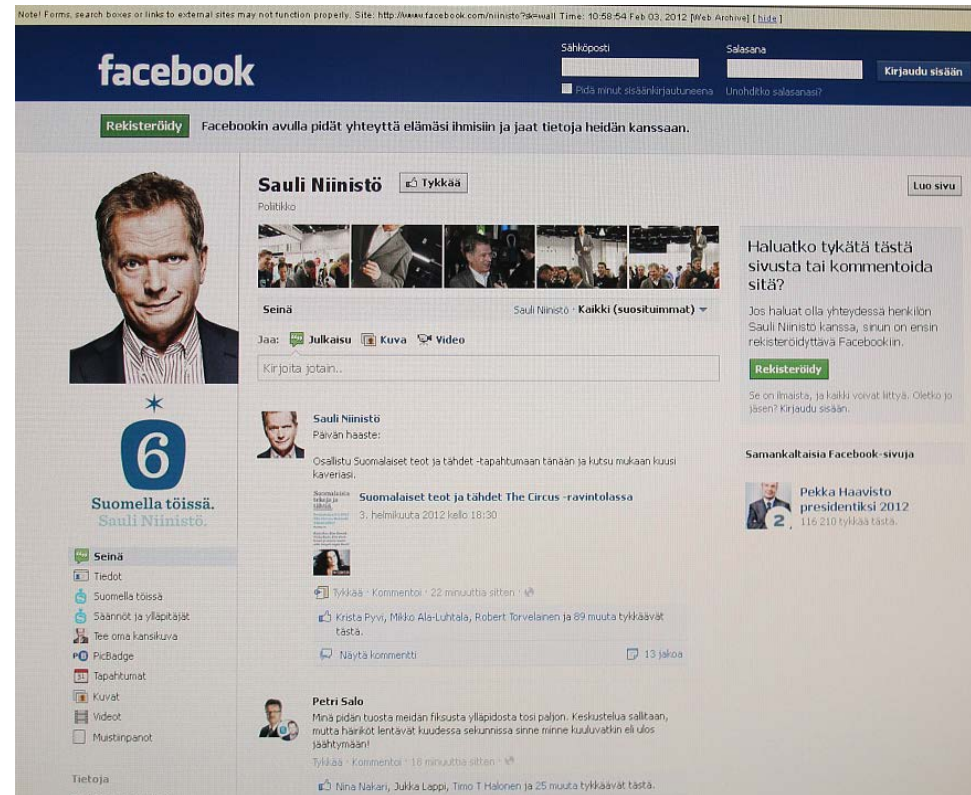
Show All

**Page cannot be crawled or displayed
due to robots.txt.**

See www.facebook.com/robots.txt page. [Learn more](#) about robots.txt.

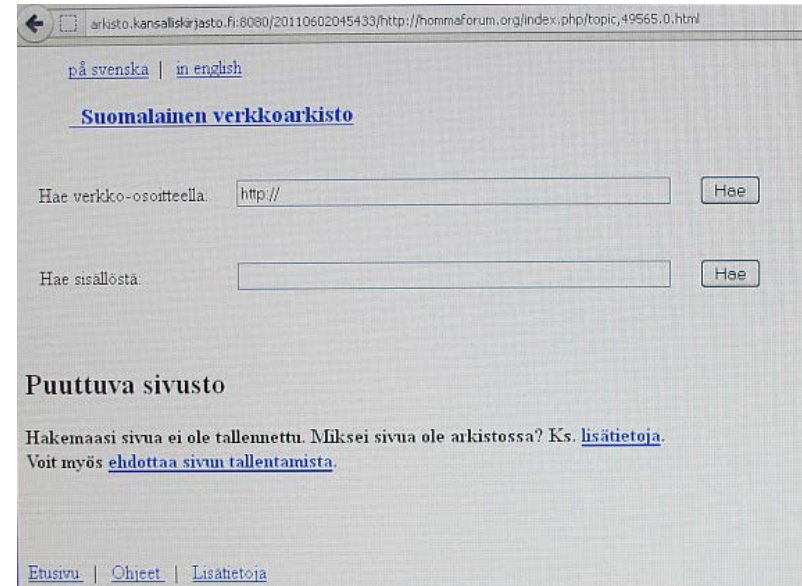
Esimerkkejä verkkoarkistoinnin haasteista: aidatut puutarhat (2)

- Kansalliskirjaston verkkoarkisto ei sen sijaan noudata robots.txt-tiedostojen kieltoja
- Facebookin arkistoituminen silti hyvin satunnaista
- Oheinen sivu saatu talteen vaalikeräyksen yhteydessä

Verkkoarkeologiaa?

- Käytännössä verkkoarkistot sisältävät aina vain otoksia verkossa saatavissa olleista dokumenteista ja näkymistä
 - Otokset väistämättä monin tavoin epättydyttäviä ja satunnaisia
 - Oleellisia dokumentteja puuttuu, monet dokumentit rikki
 - Konteksteja ja dokumenttien välisiä yhteyksiä voi olla vaikea hahmottaa
- Aineistojen tulkinta edellyttää lähdekritiikkiä; aikanaan olemassa olleen verkkotodellisuuden piirteitä joudutaan rekonstruoimaan eri lähdekokonaisuuksissa säilyneiden jäänteiden perusteella
 - Aineistoja käytäviltä tutkijoilta vähintään verkkotekniikoiden ja verkkoarkistoinnin perusteiden tuntemista

Digitaalisen aikakauden mahdollisuuksia?

- Uudet palvelut käytettävissä missä tahansa, milloin tahansa
- Digitaalisten aineistojen jakaminen myös tutkijoiden omissa verkostoissa (esim. aineistoista otetut digikuvat)?
- Digitaalinen historia - uudet lähestymistavat ja tutkimusmenetelmät
 - Tiedon louhinta ja visualisointi
 - Esim. <http://ngrams.googlelabs.com/>
 - Historiasta laboratoriotutkimusta?
 - Center for History and New Media (<http://chnm.gmu.edu/>)
 - ”Programming historian” (<http://programminghistorian.org>)

Kirjastot ja tutkimuksen käytännöt

- Kohti avointa toimintaympäristöä?
 - Open access: avoimet tutkimusjulkaisut ja opinnäytteet
 - Avoin tutkimusdata ja avoimet lähdeaineistot
- Kirjastot olleet aktiivisia, tutkijoita ollut vaikeampi saada mukaan
 - Tekijänoikeudet ja tietosuoja haasteita
 - Tutkijoiden omat henkilökohtaiset aineistot vs. tieteen yhteinen hyvä
 - Perinteisten julkaisutyyppien arvostus ja akateeminen meritoituminen?